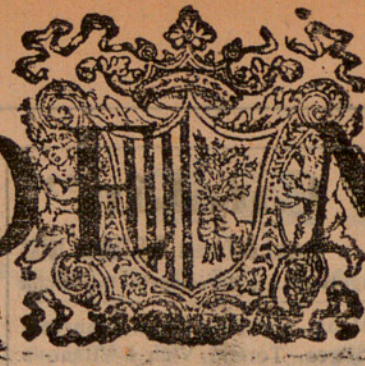

DIARI DE MATARÓ

Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY X — DIMECRES 23 MARÇ 1932 — NUM. 2608 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

Programes de govern

La probable aprovació de l'Estatut, cal que faci pensar en ferm i d'una manera seriosa a tots els partits polítics catalanistes — tant els que tenen els regnes del govern a les mans com els que es troben a l'oposició—quina tasca pensar fer si és cas que les eleccions per a les Constituents catalanes els donessin els llocs de comandament. Es en l'actuació, en els fets, i no pas en les paraules i en les promeses on es demostren la vàlua i el sentit polític dels partits en lluita.

Per això ens alegrem i aplaudim amb totes les nostres forces que alguns partits catalanistes hagin fundat filials seves dedicades únicament i exclusiva a l'estudi de les qüestions econòmiques, socials i polítiques, i d'altres que hagin creat ponències formades per llurs homes més eminents per estudiar a priori i sense les presses del moment, les qüestions de tot gènere que a un partit polític, en un moment o altre se li han de presentar.

El panorama polític es presenta confusionari encara. Hom ja endevina cap on van les corrents d'opinió i cal que tots plegats ens preparem. Els xocs i contraxocs de la superfície no podran pas canviar el llit del riu, ni les terres d'aluvió privaran que les aigües terboles vagin a parar en definitiva a la mar del temps. Els ànims s'apaivagaran i l'escuma i terbolesa poc a poc s'anirà convertint en transparència i placidesa.

I quan vingui la calma i la placidesa i la transparència de la tasca de govern torni a arrelar-se més o menys definitivament, seran els partits millor preparats els que s'imposaran en definitiva, quedaran com restes d'una tempesta trossos de la carcassa que ara encara semblen imponents per la seva voluminosa massa, però, que mal llustrada o poc consistent, com és el conglomerat polític que ara regeix els destins de Catalunya, acabarà fent-se en mil trossos i bocins poc menys que inaprofitables.

E. D. de T.

Les nostres col·laboracions

KREUGER

Era, indiscutiblement, una de les primeres figures de les finances mundials. El seu nom, popular en totes les esferes industrials i econòmiques, darrerament també s'havia capitat en múltiples avinenteses l'atenció pública a conseqüència dels emprèstitts atorgats a diversos països afeblits per la Gran Guerra o per la crisi que se n'originà. Aquests emprèstitts estaven condicionats a base de la concessió del monopoli de llumins per cada país a favor de la «Companyia Sueca de Lluminis» de la qual Kreuger n'era el capdavanter i l'ànima, ensems que l'organitzador i l'iniciador.

Aquesta famosa companyia, dirigida pel «rei dels llumins» nasqué de la fusió de diverses indústries sueques independents amb l'agrupació de les associades l'any 1903 i que, fins aleshores, any 1917, s'havien fet una forta competència.

Kreuger que era un gran temperament i tenia una gran ambició, amb la fundació de la «Companyia Sueca de Lluminis» pogué llançar-se a empreses formidables i assolí—en la forma indicada—el monopoli dels llumins dintre molts països. Es calcula que els emprèstitts cedits als diversos governs assoleixen la xifra de més de 250 milions de dòlars. Ja no cal dir que la «Companyia» no tenia aquestes disponibilitats, però les obtenia a base dels emprèstitts que llançava dins el mateix país o en altres. El tipus d'interès d'aquests emprèstitts era inferior al que es cobrava del govern que el contractava amb la Companyia. Això demostra la confiança que mereixien els negocis de l'empresa dels llumins, la qual trobava capitals que els mateixos Estats no s'atrevien a sol·licitar.

A més del negoci de llumins la Com-

panyia tenia el control d'altres moltes indústries: explotacions forestals, fabricació de pastes de fusta, mines de ferro, banques, la companyia de telèfons «La Ericsson» i altres. Es tracta d'una gran organització, vastíssima i complicada que sols podia ésser regida per un home com Kreuger.

I de la complicació i les dificultats que ofereix la marxa normal d'un maquinisme semblant, en dona idea el desenllaç fatal de l'home que n'era el motor i l'ànima i el qual, trobant-se sense dubte en front de dificultats amb tota evidència insuperables, es suicidà.

La mort del «rei dels llumins» ha repercutit arreu del món i els judicis sobre Kreuger s'han prodigat a dojo. Judicis que prenen totes les gaires des de l'elogi equànim a l'estac groller i poca solta que, encara fóra comprensible en llavis o en la ploma d'una persona afectada en els seus interessos, però que no ho és en aquell que judica sense fonament ni coneixença de causa, els actes o la vida d'un home.

Val a dir, però, que tots els homes de negocis estan condemnats fatalment i així que comença llur carrera ascensional, a aquesta mena de crítica. Crítica que és feta de tots els recels, de totes les suspicàcies, de totes les calúmies, de tots els odis i de totes les enveges. Fora d'això no hi trobareu res més: ni tan sols el més petit rudiment de comprensió. Així s'explica que en el fracàs d'un Kreuger apareixin emesos els mateixos conceptes que en el d'un timador qualsevol. I quina diferència no hi va de l'un a l'altre! Millor encara: qui gosaria comparar-los?

Examinem serenament, sense ni mica de passió l'obra de Kreuger. Ens trobem, com és natural, davant una gran

ambició. Recordem, però, que les grans obres es deuen a les grans nobles ambicions. I l'ambició de Kreuger i com ell la de tots aquests «homes de afers», no consisteix pas en cercar un simple benefici personal. La riquesa personal, la vida folgada i plàcida de burgés panxa content no encaixa amb aquesta mena d'ambicions. Si hi encaixés, Kreuger no s'hauria pas llençat a multiplicitat d'empreses i negocis, no hauria pas ajudat a tants països esgotats i necessitosos. Per la «Companyia Sueca de Lluminis» no era pas qüestió de vida o mort els darrers monopolis assolits. En canvi els negocis del grup Kreuger representaven i representen per a Suècia un factor vital, una força d'expansió, una font de riquesa i de treball, quelcom de molt seriós i important per l'economia del país. Temem que la mort del «rei dels llumins» tindrà més conseqüències per la pèrdua del valor personal que representa que per les que originin els motius que l'han induït al suïcid.

I aquest perill és constant en tots els casos d'unes ambicions i unes energies semblants. Creadors i directors d'uns engranatges complicadíssims i delicats, arriba un moment que els falla un ressort purament extern i que no depèn per a res d'ella. I el director desapareix i, gairebé sempre, el maquinisme, l'organització es desfà, s'atura, perd la pujança i la vigoria; llangueix i mort.

En el cas Kreuger sembla que la negativa de capitals americans a participar en els seus negocis ha motivat el determini fatal i sembla també que el fet d'aquesta necessitat de diner fresc és conseqüència d'haver concedit emprèstitts als governs apremiats i, sobretot, a conseqüència dels efectes de la crisi mundial que, en una empresa de l'amplitud de la de Kreuger, exigeix una capacitat de resistència forlissima, proporcionada a la importància considerable de l'organització.

El tràgic desenllaç de l'home de negocis suec ens fa pensar, vulgues no vulgues, en les tràgiques ignorades que s'amaguen darrera cada oficina i darrera cada firma comercial. La importància de la tragèdia —pels elements econòmics que representa—no serà idèntica; però la intensitat, l'afany i el dolor són els mateixos. Negocis pujats del no res; aixecats a còpia d'esforços, de sacrificis, d'estalvis; arribats a un cim i a una posició envejada de tothom. Fins que un dia esclata la tempesta que no pot capejar-se; l'esquerda que no pot tapar-se i l'esfondrament contra el qual cap força humana no pot res; és aleshores, que aquell que tantes vegades tingué la força de domar tots els elements girats en contra seva, és prou valent o prou covard per recórrer al suïcid o a la fugida. Sens dubte creuen—i qui sap si amb massa raó—que el judici humà no perdona ni comprèn la seva tragèdia, el seguit de tràgiques patides i viscudes per arribar a un final lamentable o catastròfic que desdiiu de l'enveja que havia desveïllat el que preveia el mateix judici humà.

Alfred Gallard

(Prohibida la reproducció).

Les falles de València

Nit màgica la nit de Sant Josep a la ciutat del Túria! Enguany hauran cremat vuitanta falles al só de les traques. Dies abans, però, la ciutat ja ha bullit d'entusiasme per la festa. Els nois, en grups, han voltat els carrers de València sol·licitant fustotes velles per la foguera, entonant allò tan absurd de:

Senyora ama: ens donarà una estoreta velleta
per la falla de Sant Josep
el tio Pep...

Concretament tenim poques dades de l'origen de la falla. Sabem per les cròniques de França, que a principis del segle quinze fou cremat a París de viu en viu un soldat acusat de sacrileg. A conseqüència de la cremació s'establí una confraria sola l'advocació del sant que havia estat objecte del sacrilegi. Aquesta corporació, en l'aniversari de l'acte, passejava pels carrers de la capital francesa un ninot que representava al soldat. Se'l portava a un munt de lleonya, i el germà major de la confraria hi posava foc enmig del gran enrenou de la gentada. Suggereixen aquests autes de fé, l'idea de les falles? Això està en dubte. Hi ha qui atribueix la seva neixença a una època més remota. No tindria res d'estrany però que a València, on s'ha viscut sempre una vida més desfogada, el poble mantingués aquesta festa, essencialment seva, desproveïda d'influència, i li donés el significat de una protesta contra les injustes execucions que tenien lloc en altres regnes d'Espanya.

El cas és que només se celebren a València.

Des de la remota antiguetat que la caricatura s'emplea, no tansols gràficament, sinó per mitjà de les estàtues. Els assiris, els egipcis i no cal dir que els grecs, han deixat mostres ben expressives d'aquesta manifestació de la sátira, ja en estàtues, ja en ceràmica. Els romans s'hi aficionaren i no respectaren ni als seus propis déus i emperadors. Calígula i Caracalla, per exemple, han arribat fins la nostra època en estàtues

grotesques representats, i així molts altres personatges de qualitat.

De la caiguda de l'imperi romà ençà la caricatura plàstica es refugia sobretot en els temples, i el mateix els romànics i bizantins que els d'estil oïvia!, tots ens ofereixen curioses mostres de aquella tendència. En el temps en què la manifestació de certes idees havia de recórrer als més refinats simbolismes, queden en els capitells de les columnes, en pòrtics, en claustres i en silleries de temples cristians, imatges satíriques, que reflecteixen les debilitats, les passions, els vicis i àdhuc els crims dels homes d'aquella època.

En quant al costum d'encendre focs en vigília de determinades festes, procedeix de temps immemorial. En succeir la religió cristiana al paganisme, sancionà la major part de les festes populars, substituint-les per les seves cerimònies. A Espanya s'ha mantingut l'ús de tals fogueres gràcies als àrabs. Així veiem com s'han perpetuat fins els nostres dies. Les nits de Sant Joan i Sant Pere en són una bona prova.

Cada any a València se celebra aquesta revista còmica. Tot ha passat per les falles valencianes: des de la ridícula de l'individu fins al succés més tràgic. Els pintors hi treballen d'un temps ençà procurant plasmar en la figura l'incident polític més interessant de l'any, la nota típica valenciana, àdhuc el xafardeig de veïnat. No es limiten a construir la figura, sinó que procuren donar-li vivacitat. Les falles són, sovint, una mostra de l'antiquíssim teatre de les titelles. Les figures accionen.

Durant uns dies les falles s'exposen a la vista de tothom. Arriba la nit de Sant Josep i després de les obligades cerimònies, hom procedeix a la «cremà» del grup escultòric entre l'entusiasme dels valencians i l'espètec de les traques.

Nit màgica la nit de Sant Josep a la germana ciutat de València!

J. M. Lladó Figueres

NOTES POLITIQUES

Els diaris de l'Esquerra

A B C publicà una informació, segons la qual el senyor Pich i Pon, propietari de *El Dia Gráfico* i *La Noche*, havia adquirit *L'Opinió*, òrgan de l'Esquerra Republicana de Catalunya, i *La Humanitat*. Segons la dita informació el senyor Pich controlaria la publicació dels dos esmentats diaris.

El Dia Gráfico, referint-se al dit rumor, publicà la nota següent:

«Un periódico de Madrid publica un telegrama de Barcelona, en el qual se recoge el rumor de que don Juan Pich había adquirido dos periódicos de la izquierda. Ese rumor no es cierto. Ni el señor Pich ha adquirido esos periódicos ni son exactos otros extremos que el de Madrid recoge.»

Esos dos periódicos podrán imprimirse, si el caso llega, en los talleres de

Publicaciones Gráficas, S. A., como se imprimieron *Solidaridad Obrera* i *La Ciudad*, periódico catalanista del mediodía, y como se imprimirá un tercer periódico en catalán, si llega a inteligenciar con Publicaciones Gráficas, S. A., editorial con talleres dispuestos a acoger toda clase de publicaciones que deseen aprovechar sus medios tipográficos.»

A Blanes homenatjaren l'Alcalde de Jaca

Llegim a *Las Noticias*: «La Alcaldía de Blanes dice: Ante la imposibilidad de invitar particularmente a todas las entidades republicanas, debido a la premura del tiempo, hacemos público que por iniciativa del Ayuntamiento de esta villa, tendrá lugar el próximo domingo, día 27 del corriente, el homenaje organizado en honor del ex alcalde de Jaca, don Pfo Díaz, al cual le será entregado el nom-

Notes Religioses

Sants de demà: *Dijous Sant*. — Sant Gabriel Arcàngel i el Beat Fray Didac de Cadiç, cfr., i Sants Ròmul i Secundus, germans, màrtirs, i Agapit.

Basilica parroquial de Santa Maria.

Demà, Dijous Sant. A les 10, Ofici solemne i Comunió general amb plàtica i processó per a portar Nostre Senyor al Monument.

Parroquia de Sant Joan i Sant Josep.

Demà, Dijous Sant, Matí, ofici solemne a les 10, administrant-se la Sagrada Comunió «intra Missam» després de la plàtica preparatòria. Acte seguit s'acompanyarà processionalment i sota fàlem Nostramo al monument. Despullament dels altars.

Església de Santa Anna. — Dijous Sant: A les 10, solemne ofici; a continuació es formarà la processó per a portar Nostramo al Monument.

Església del Sant Hospital. — Dijous Sant: Matí, a les 6, Ofici solemne. Durant la missa es distribuirà la Sagrada Comunió als fidels. Seguidament processó al Monument.

Església de la Providència. — Dijous Sant: Matí, a dos quarts de 9, Ofici solemne amb Comunió general i reserva de Nostre Senyor al Monument.

Església de l'Immaculat Cor de Maria. — Dijous Sant: A dos quarts de 9, Ofici amb Comunió general i processó al Monument.

Església de les GG. dels Pobres. — Dijous Sant: Matí, a les 6, Missa solem-

ne. Podrà visitar-se el Monument des de les 10 del matí a les 6 de la tarda.

Església de les Religioses Benedictines. — Dijous Sant: Matí, a dos quarts de set, Missa cantada de Comunió i tot seguit processó per a traslladar Nostramo al Monument.

Església de Santa Teresa. — Dijous Sant: matí, a les 9, ofici solemne i processó al Monument.

Església de les Religioses Caputxines. — Dijous Sant: Matí, a dos quarts de 9, Ofici solemne i processó al Monument.

Església del Sagrat Cor de Jesús. — (Terciàries Franciscanes). — Dijous Sant: matí, a les 6, ofici i comunió general; seguidament processó al Monument.

Capella de Ntra. Sra. de Lourdes. — Dijous Sant: matí, a dos quarts de vuit, ofici solemne i processó al Monument.

Capella de Nostra Senyora de la Llum (Valldemà). — Dijous Sant, Matí, a les vuit, solemne Ofici i processó al Monument.

Església de PP. Salesians. — Dijous Sant: Matí, a dos quarts de vuit, Missa solemne i processó al Monument.

Església de les Serventes de Maria. — Dijous Sant: Matí, a dos quarts de nou, solemne ofici i processó al Monument.

Capella de Sant Sebastià. — Durant els dies Sants del Dijous i Divendres serà oberta la capella i exposada la Santa Imatge de Jesús Crucificat, anomenat del Perdó.

Moviment de Població

Obituari
Dia 7 febrer. — Càndida Illa Llenas, 7 anys, Jorge Juan, 26, 1.er; Antoni Fort Pruna, 86 anys, Veinat de Batlleix, 11.

Dia 7. — Antònia Molis Parramon, 50 anys, Sant Joan, 16. — Núria Vila Julià, 2 anys, Sant Josep, 17 bis-1.er. — Jordi Xaubert Vallderas, 20 mesos, Baixada de Sant Simó, 9.

Dia 8. — Francisca Castañe Moragas, 80 anys, Sant Llorenç, 8, 1.er; Lluïsa Abril Gonzalez, 22 anys, Llauder, 21; Antònia Suñé Fadó, 2 anys, Lepanto, 72, 1.er.

Dia 9. — Emilia Villa Terradelas, 14 mesos, Sant Josep, 35.

Impremta Minerva. — Mataró

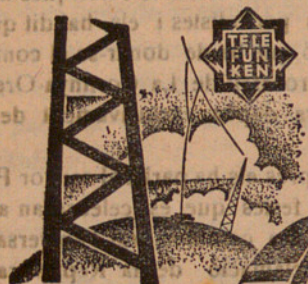
TALLERS BORDANOVA

Carrer Fermí Galan, 316 - MATARÓ

Construcció, reparació i compra-venda de màquines per a gèneres de punt

FABRICANTS!! ¿Teniu maquinària per vendre? ¿Us interessa maquinària? Recordeu el telèfon núm. 205

Un radio de confiança

102 W. L. para corriente alterna todos los voltajes

102 G. L. para corriente continua todos los voltajes

TELEFUNKEN 102

en caja de madera de nogal natural de fino acabado, con altavoz de 4 polos perfeccionado, un solo mando, circuito muy selectivo de 2 válvulas receptoras, especialmente indicado para la recepción de las emisoras locales.

RADIO TELEFUNKEN

Agent oficial: JOSEP CASTANY - Riera, 47 - Mataró

Encarregat per a fàbrica de teixits de punt
afinador de màquines Cotton de gran producció, amb certificat d'aptitud de la casa constructora, cerca una casa formal sia per encarregat o ajudant d'encarregat; és apte al mateix temps per a teixir cames o peus indistintament.
Escriure a Francesc Massana, Sant Joan, 47. — MATARÓ (Barcelona).

Aparell de Radio

Philipps 5 làmpares amb moble, allaveu de moble de luxe electrodinàmic, gramola i discos variats, es regala tot junt per 275 duros.
Raó: Francesc Macià, 60, baix.

Es liquiden

a meitat de preu aparells moderns de radio.
Raó: De 7 a 8, Santa Teresa, 32, pis.

LLEGIU EL **Diari de Mataró**

Fa falta

una oficiala sastresa a la Sastreteria Casa Vila, carrer de Barcelona, 16.
Trebll tot l'any.

Biblioteques públiques

De la Societat IRIS (Melcior de Palau, 25): Oberta els dies feiners, del dilluns al divendres, de 7 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 5 a 8 del vespre.

De la Societat ATENEU (Melcior de Palau, 3): Horari: Dies feiners, de 8 a 10 de la nit; dissabtes de 4 a 7 de la tarda i de 9 a 11 de la nit i diumenges i dies festius, de 11 a 1 del matí i de 5 a 8 del vespre.

De la CAIXA D'ESTALVIS (Carrer d'En Palau, 18): Hores de lectura: Dies feiners, del dilluns al dissabte, de onze a una del matí i de dos quarts de 6 a dos quarts de nou del vespre. Resta tancada els diumenges i festius.

ANUARIO GENERAL DE ESPAÑA

(Bailly-Baillière - Riera)
EDICIÓN 1931
Datos oficiales del Gobierno Provisional de la República, en Madrid y Capitales principales

4 TOMOS 4

MÁS DE 8.600 PÁGINAS
MÁS DE TRES MILLONES DE DATOS
84 MAPAS EN COLORES de las Provincias y Posesiones de España

TODO EL COMERCIO, INDUSTRIA, PROFESIONES, ETC. SE ENCUENTRAN EN ESTA OBRA
SECCIÓN EXTRANJERA

Precio de un ejemplar completo: **CIEN PESETAS** (franco de portes en toda España)

EL ANUNCIO EN EL ANUARIO LE COSTARÁ POCO Y LE PRODUCIRÁ MUCHO

Anuarios Bailly-Baillière y Riera Reunidos, S. A. Enrique Granados, 88 y 86 - BARCELONA

DIARI DE MATARÓ
Es troba de venda en els llocs següents:
Llibreria Minerva . . . Barcelona, 13
Tria i Tarragó . . . Rambla, 28
Llibreria H. Abadal . . . Riera, 48
Llibreria Catòlica . . . Santa Maria, 10
Centre de subscripcions «La Aurora», carrer de la Pau, 14.

Débiles Elíxir Callol de Vida y Juventud

NUVIS **CARRERAS** NUVIS **vostre** NUVIS **Fotógraf**

St. Antoni, 32

Mataró

CÒPIES a màquina d'escriure

Rapidesa i pulcritut en tots els treballs

Per encàrrecs: **LLIBRERIA ABADAL** - Riera. - Mataró